

कृषिपत्र

प्रदेश नं. ५ को पहिलो पाक्षिक कृषि खबर पत्रिका

विषादी परिक्षण प्रयोगशालाका लागि स्थायी संरचना माग

कृषि पत्र संवाददाता
बुटवल

विषादी अवशेष द्रुत विश्लेषण ईकाई प्रयोगशाला बुटवल सञ्चालक समितिमा बुटवल उपमहानगरपालिकाकी उप प्रमुख गुमादेवी आचार्य चयन हुनुभएको छ।

सञ्चालक समितिको बैठकबाट निर्देशिकामा उल्लेख भए अनुसारको अध्यक्षमा बुटवल उप-महानगरपालिकाकी उप प्रमुख समेत रहेकी आचार्य अध्यक्षमा चयन हुनुभएको हो।

बाली संरक्षण प्रयोगशाला, कृषि ज्ञान केन्द्र नवलपरासी, बुटवल उप-महानगरपालिका कृषि विकास शाखा प्रमुख सन्तोष जिस्सी, बजार सञ्चालक समितिका अध्यक्ष घनश्याम भुषाल, जिल्ला प्रशासन कार्यालय अधिकृत, जिल्ला स्तर कृषक समूहबाट गणेशदेव भण्डारी, विषादी व्यवसायीबाट फन नारायण ढकाल, उपभोक्ता कर्मीबाट तेज कुमार पाठक, खाद्य प्रविधि कार्यालय सदस्य रहेको समिति गठन गरिएको छ।

जसको सदस्यसचिवमा विषादी द्रुत विश्लेषण ईकाई प्रयोगशाला बुटवलका प्रमुख उमाशंकर पाठक रहेका छन्।

शुक्रबार बसेको बैठकलले हाल बुटवल कृषि उपज थोक बजार

केन्द्रको एउटा कोठामा मात्रै सञ्चालनमा आएको विषादी अवशेष द्रुत विश्लेषण प्रयोगशालाको स्थानमा अपुगको भएको भन्दै सम्बन्धीत निकाय निर्देशक समितिमा माग गर्ने निर्णय गरेको हो। सदस्य सचिव तथा प्रयोगशाला बुटवलका प्रमुख उमाशंकर पाठकले विषादी परिक्षण प्रयोगशाला र प्रशासनको काम एकै स्थानबाट गर्दा स्वास्थ्यमा समेत जोखिम उत्पन्न भएको बताउनुभयो। बैठकमा बोल्दै उपभोक्ता हित संरक्षण मन्त्र प्रदेश ५ का संयोजक तेज कुमार पाठकले जनताको

स्वास्थ्यमाथी कुनै पनि तवरले खेलवाड हुन नहुने बताउनुभयो। सोही कार्यक्रममा बोल्दै बुटवल कृषि उपज थोक बजार सञ्चालक समितिका अध्यक्ष घनश्याम भुषालले कृषि उपज केन्द्रले निशुल्क उपलब्ध गराएको संरचनाको विषयमा अव सोही अनुसारको संरचना निर्माण गर्नु आवश्यक रहेको बताउनुभयो। कार्यक्रममा लुम्बिनी फलफुल तरकारी थोक व्यवसायी संघका सचिव मेघनाथ पौडेलले प्रयोगशालाले अव स्थानिय किसानहरूले समेत उत्पादन गरेको कृषि

जन्य उपजको चेक जाँच गर्नुपर्ने धारणा राख्नुभयो। कार्यक्रममा केन्द्रीय कृषि प्रयोगशाला हरिहरभवन काठमाण्डौका बरिष्ठ बाली संरक्षण अधिकृत राजीवदास राज भण्डारी, क्वारेन्टाईनका विष्णु प्रसाद काफ्ले, कृषि विकास निर्देशनालयका बाली संरक्षण अधिकृत राम बहादुर खत्री, बुटवल प्रयोगशालाका प्राविधिक सहायक नरदेश प्रभाकर लगायतले कृषि ज्ञान केन्द्र, कृषि विकास शाखा बुटवल, लगायतका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरूको सहभागिता रहेको थियो।

आयातित तरकारी निरुत्साहित

शुशीला रेग्मी
रामपुर (पाल्पा)

रामपुरमा बाहिरबाट भित्रने तरकारी निरुत्साहित गर्न एक वडा एक प्राविधिक परिचालन गरिएको छ। नगरका दशवटै वडामा एक वडा एक प्राविधिक छनौट गरी परिचालन गराइएको छ। बाहिरबाट विषादी प्रयोग भएका तरकारीले रामपुर बजार ढाकेपछि स्थानीय उत्पादनलाई बढावा दिन रामपुर नगरपालिकाले एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरेको छ। नगरको एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम सहज र प्रभावकारी

बनाउन वडा वडामा प्राविधिक परिचालन गरिएको हो। वडा नं १ मा पहिलो प्राथमिकता कागती, दोस्रोमा मौरी, तेस्रोमा अदुवा, वडा नं २ को कार्यालयले बाखा, खुसानी, गोलभैंडा, ३ मा एभोकाडो, बाखा र आलु, वडा नं ४ मा काक्रा, बाखा, बन्दा, बंगुर, वडा नं ५ मा गोलभैंडा, केरा र दुध निर्धारण गरिएको छ। त्यस्तै वडा नं ६ मा आलु, मौरी, बाखा र केरा, ७ मा धिरम्ला, करेला, कागती, कुखुरा, वडा नं ८ मा कुखुरा, सिमि, दुध र सुन्तला, वडा नं ९ मा काफि, अदुवा, बाखा र कुखुरा, १० मा सुन्तला, लिचि, लुट्याइएको छ। नगरले पकेट क्षेत्र निर्धारण गरेका वडामा एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम सुरु भएका छन्। कृषकलाई विभिन्न जातका तरकारीका विरुवा वितरण, तालिम, कृषि सामग्री सहयोग जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन भइरहेको नगर प्रमुख रमणबहादुर थापा बताउनुहुन्छ।

“मानव स्वास्थ्यलाई स्वस्थ बनाउन, स्थानीय उत्पादनलाई प्राथमिकता दिएर बाहिरबाट रामपुर बजारमा भित्रने विषादी प्रयोग भएका तरकारी निरुत्साहित अभियान सफल बनाउन एक वडा एक प्राविधिक परिचालन सुरु गरेका छौं” नगर प्रमुख थापाले भन्नुभयो।

अहिले वडा कार्यालयहरूले तरकारीका वीउ विजन वितरण गर्ने, कृषि सामग्री वितरण तथा कृषकलाई तरकारी लगाउने नयाँ प्रविधि सम्बन्धी तालिम, गोष्ठी जस्ता कार्यक्रमहरूलाई तीव्रता दिइरहेका छन्। एक वडा एक प्राविधिक कार्यक्रम अन्तर्गत रामपुर नगरपालिकाको वडा नं १ मा लुना अर्याल, २ मा क्षितिज विक्रम खाँण, ३ मा सुरक्षा ढकाल, ४ मा युवराज नेपाली, ५ मा सुनिता बस्नेतलाई वर्ष ०७६/०७७ मा रु २० लाख र आर्थिक वर्ष ०७६/०७७ मा रु २० लाख रकम विनियोजन गरी निर्माण कार्य थालनी गरिएको हो। अहिले ट्रष्ट निर्माण, चारैतिर घेराबार, गाई बाँध्ने काम सम्पन्न भएपछि गाईलाई गौशाला परिषरमा लगेर बाँध्न थालिएको हो।

गौशाला सम्पन्न नहुदा सम्मका लागि साउनबाट वडा नं ६ को कार्यालय

छनौट वडाको काममा खटाइएको छ। दुई दिन कृषि शाखा रामपुरले क्षमता अभिवृद्धि तालिम दिएर सम्बन्धित वडा कार्यालयमा एक वडा एक प्राविधिक कर्मचारी खटाइएको कृषि शाखा प्रमुख तथा नगरपालिकाका सुचना अधिकारी रामहरी पाण्डेयले बताउनुभयो। व्यवसाय दर्ता तथा

निरिक्षण, पसल, उद्योग, कृषि, पशुपंक्षी तथा उद्योगहरू निरिक्षण गर्ने, नगरपालिकामा दर्ता भएको नभएको, नविकरण भए नभएको लगायतका विवरण सङ्कलन गर्ने गरी जिम्मेवारी दिइएको सुचना अधिकारी पाण्डेयले जानकारी दिनुभयो।

एक वडा एक प्राविधिकले कृषि र पशुपंक्षी प्राविधिक सहयोग, नगरपालिका तथा वडाको काममा सहजिकरण गर्नेछन्। आर्थिक विकास परियोजना अर्न्तगत एक वडा एक प्राविधिक कर्मचारी छनौट गरी नगरपालिकाले परिचालन गरेको हो।

मौसमी समयमा प्रयाप्त तरकारी उत्पादन भएपनि बेमौसमी उत्पादन भने कमै मात्रामा हुन्छ। बिशेषगरी यहाँ आलु, लहरेबाली, बन्दा, काउली लगायतका तरकारी उत्पादन हुने गर्छन्। यहाँ ६० प्रतिशत बाहिरी बजारबाट, २० प्रतिशत छिमेकी निस्दी गाउँपालिका र २० प्रतिशत रामपुरमा उत्पादित तरकारी बजारमा खपत हुने गरेको छ। हप्तामा बुटवल लगायतका बाहिरी बजारमा २० देखि ४० टन सम्म तरकारी रामपुर बजारमा भित्रने गरेको कृषि शाखा कार्यालयले जनाएको छ। लागत र परिश्रम अनुसार मौसमी समयमा तरकारीले बजार मूल्य नपाउँदा कृषकले खेतबारीमै कुहाएर फाल्ने गरेको पाइएको छ। नगरपालिकाले यहाँ उत्पादन नहुने कृषि उपज बाहेक अरु उत्पादनलाई निरुत्साहित गर्ने भएको हो।

कच्चा सामग्री भएकाले लामो समय सम्म टिकाउन नसक्दा कृषकले नोक्सान बेहोर्नु परेको छ। अब भने बाहिरी बजारबाट भित्रने तरकारी निरुत्साहित भएको खण्डमा स्थानीय उत्पादनले बजारपाउनेछ। एक वडा एक प्राविधिक वडा वडामा परिचालन गरिएपछि प्राविधिक सेवा सहज रूपमा पाउने भएपछि खुशी लागेको कृषक गौतमबहादुर सुनार बताउनुहुन्छ। नगरपालिकाले गत पुस १ गतेबाट बाहिरबाट आयातित तरकारी निरुत्साहित अभियान कार्यक्रम सुरु गरेको छ।

प्रदेश ५ का १२ जिल्लामा शुलभ कर्जा

हेल्प डेक्स र ऋण सहजकर्ता

कृषि पत्र संवाददाता
बुटवल

प्रदेश नम्बर ५ को भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय बुटवलले किसान र बैंकको विचमा सरकारले उपलब्ध गराएको शुलभ कर्जा (कृषि) ऋणको विषयमा सहजीकरण गर्ने गरी १२ वटा जिल्लामा सहजीकरण हेल्प डेक्स राख्ने भएको छ।

जस अनुसार किसानले गुनासो गर्दै आएको शुलभ ऋणको कृषि कर्जाको विषयमा किसानहरूलाई बैंक सम्म लैजाने, किसानहरूको विषयमा कर्जा सम्बन्धी जानकारी दिने गरी शुलभ कर्जा हेल्प डेक्स राख्ने निर्णय गरिएको हो। भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी

मन्त्रालय प्रदेश ५ का प्रवक्ता (उपसचिव) योजना तथा अनुगमन महाशाखा प्रमुख विनोद घिमिरेका अनुसार किसान र बैंकको विचमा सहजीकरण गर्ने गरी ऋण सहजकर्ता समेत राखिने भएको छ। उहाँका अनुसार शुलभ कर्जा ऋण सहजकर्ताले किसानहरूबाट आउने गुनासाको विषयमा बैंक र किसानको विचमा सहजीकरण गर्ने छन्। किसानहरूले सरकारले दिएको अनुदान कर्जाको विषयमा बैंक मार्फत सहज रूपमा प्राप्त नगरेको भन्ने गुनासो पटक पटक आएपछि बैंक र किसानहरूको विचमा पुलको काम गर्ने गरी सहजकर्ता र हेल्प डेक्स (सहायता कक्ष) स्थापना गर्न लागिएको हो। मन्त्री परिषद्बाट निर्णय भैसकेको शुलभ कर्जा सहजीकरण

अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७६ स्वीकृत मा उल्लेख भए अनुसार १२ वटा जिल्लामा स्थापना गर्नको लागि मन्त्रालयले मातहतको कार्यलयलाई पत्राचार समेत गरिसकेको छ। ब्याज अनुदान रु एक लाखदेखि रु १०

लाखसम्मको एक वर्ष अवधिका लागि १० प्रतिशत, दुई वर्षको आठ प्रतिशत र तीन वर्षभन्दा बढी अवधिका लागि पाँच प्रतिशत उपलब्ध गराउने कार्यविधिमा व्यवस्था गरिएको भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी (बाँकी ४ पेजमा...)

रामपुरमा निर्माण गरिएको गौशाला संचालनमा

कृषि पत्र संवाददाता
रामपुर (पाल्पा)

गौमाता तथा छाडा रूपमा छाडिएका गाईको संरक्षण गर्न रामपुरमा निर्माण गरिएको गौशाला संचालनमा आएको छ। रामपुर क्षेत्रमा छरिएर रहेका गाईहरू तथा कृषकले उत्पादन दिन छाडेपछि अन्यत्र लगेर अलपत्र छाडिएका गाईहरू संरक्षण गर्न निर्माण गरिएको गौशाला शुक्रबार देखि संचालनमा ल्याइएको हो।

रामपुर नगरपालिका वडा नं ६ स्थित तातोपानीधाममा नगरपालिकाले निर्माण गरेको गौशालामा करिव ६० वटा गाई बाँधेर उद्घाटन गरिएको छ। सो गौशालाको नगर प्रमुख रमणबहादुर थापाले उद्घाटन गर्दै हिन्दु धर्म संस्कृती अनुसार गाईलाई माताका रूपमा मानेर

पुजाआजा गरिने भएकाले यसको संरक्षण गर्न नगरपालिकाले गौशाला निर्माण गरेको बताउनुभयो। गाईलाई उत्पादन दिदा सम्म प्रयोग गर्ने र उत्पादन दिन छाडेपछि अन्यत्र लगेर छाड्ने प्रवृत्ति रहेकाले यसको संरक्षणमा नगरले जोड दिएको नगर प्रमुख थापा बताउनुहुन्छ।

गौशाला निर्माण गर्न रामपुर नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ मा रु २० लाख र आर्थिक वर्ष ०७६/०७७ मा रु २० लाख रकम विनियोजन गरी निर्माण कार्य थालनी गरिएको हो। अहिले ट्रष्ट निर्माण, चारैतिर घेराबार, गाई बाँध्ने काम सम्पन्न भएपछि गाईलाई गौशाला परिषरमा लगेर बाँध्न थालिएको हो।

गौशाला सम्पन्न नहुदा सम्मका लागि साउनबाट वडा नं ६ को कार्यालय

परिषरमा नै अस्थायी बारबन्डेज गरेर दुई जना हेरालु राखेर गाईहरू संरक्षण गरेर राखिएको थियो। रामपुर नगरपालिका क्षेत्रमा छाडा गाईले कृषकका खेतबारीमा पुगेर अन्नबाली खाएर सताउन थालेपछि गौशाला निर्माण सुरु गरिएको हो।

करिव पन्ध्र रोपनी क्षेत्रफलमा गौशाला निर्माण गर्ने काम भएको छ। गौशाला परिषरमा गाई लगेर बाँध्न थालेपछि यहाँका कृषकहरू अहिले खुशी भएका छन्। खेतबारीमा लगाइएका अन्नबाली खाएर रातदिन सताएर उत्पादन नै लिनै नसक्ने अवस्था रहेको कृषक गंगा बस्यालले बताउनुभयो। गाईलाई गौशालामा लगेर बाँध्न थालेपछि दुक्क संग खेतीपाती लगाउन पाइने भएपछि कृषकमा उत्साह बढेको उहाँको भनाई छ। (बाँकी ४ पेजमा...)

संघद्वारा सल्लाहकार सम्मान तथा बधाई ज्ञापन

कृषि पत्र संवाददाता
बुटवल

लुम्बिनी फलफूल तरकारी थोक व्यवसायी संघ रूपन्देही चयन गरेका सल्लाहकारलाई सम्मान तथा बधाई ज्ञापन गरिएको छ । शनिवार बुटवल कृषि उपज थोक बजार केन्द्रमा एक कार्यक्रमको आयोजना गरी नव निर्वाचित अध्यक्ष बाबुराम भुषाल नेतृत्वको समूहले सल्लाहकारहरूलाई बधाई ज्ञापन तथा सम्मान गरेको हो ।

नव निर्वाचित अध्यक्ष बाबुराम भुषालको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा बोल्दै संस्थापक अध्यक्ष तथा सल्लाहकार धनश्याम भुषालले संस्था जन्माउने कुरा भन्दा पनि यसलाई निरन्तरता दिने कुरा महत्वपूर्ण रहेको भन्दै सबै निर्वाचित पदाधिकारीहरू र सल्लाहकारहरूलाई बधाई तथा धन्यावाद ज्ञापन गर्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा निवर्तमान अध्यक्ष तथा सल्लाहकार केशव कुँवरले संस्थागत विकासको लागि आ-आफ्नो क्षेत्रबाट निरन्तर रुपमा लामुपर्ने बताउनुभयो । कार्यक्रममा पूर्व अध्यक्ष वजिर शाह, कानुनी सल्लाहकार अधिवक्ता कृष्ण प्रसाद पाण्डे, टोल विकास संस्थाका अध्यक्ष तथा सल्लाहकार यज्ञ गैरे,

व्यवसायिक सल्लाहकार कृष्ण प्रसाद पोखरेल, भिम कान्त शर्मा, सुरेन्द्र कुमार कानु, प्रेस सल्लाहकार कृष्ण खनाल लगायतले आ आफ्नो भनाई राख्नुभएको थियो । केही समय पहिला भएको अधिवेसनले बाबुराम भुषालको अध्यक्षतामा नयाँ कार्यसमिति गठन गरेको थियो । जसको बरिष्ठ उपाध्यक्ष मो.याकुव, उपाध्यक्षमा अमृत भट्टाई, महासचिवमा मेघनाथ पौडेल, सचिवमा मो. अनिश राई, कोषाध्यक्षमा मनिष बर्नवाल, सदस्यहरूमा नेत्र प्रसाद बस्याल, बसन्ती खड्का, अंकित कुमार कानु, गौतम अग्रहरी, प्रकाश पाण्डे, राजु भुषाल, रवि कुमार बर्नवाल चयन हुनुभएको थियो

। समितिले सल्लाहकारमा निवर्तमान अध्यक्ष केशव कुँवर, संस्थापक अध्यक्ष धनश्याम भुषाल, पूर्व अध्यक्ष वजिर शाह, जनप्रतिनिधि वडा अध्यक्ष जगदिश चन्द्र आचार्य, व्यवसायिक सल्लाहकारहरूमा कृष्ण प्रसाद पोखरेल, भिमकान्त शर्मा, सुरेन्द्र कुमार कानु, कानुनी सल्लाहकार अधिवक्ता कृष्ण प्रसाद पाण्डे, प्रेस सल्लाहकारमा कृष्ण खनाल, टोल विकास संस्थाबाट सल्लाहकार यादव गैरे, किसान प्रतिनिधीमा यमनाथ पौडेल लाई चयन गरेको थियो ।

कार्यक्रम संघका महासचिव मेघनाथ पौडेलको सञ्चालनमा कार्यक्रम भएको थियो ।

लुम्बिनी फलफूल व्यवसायी संघद्वारा कोरोना सचेतना

कृषि पत्र संवाददाता
बुटवल

लुम्बिनी फलफूल, तरकारी थोक व्यवसायी संघ रूपन्देहीले बुटवल कृषि उपज परिषरमा रहेका व्यवसायीहरूको विचमा नोभेल कोरोना भईसको विषयमा सचेतना मुलक कार्यक्रम गरेको छ ।

उपज केन्द्रमा व्यवसाय गर्ने व्यवसायीहरू र आगन्तुकहरूलाई निशुल्क माक्स, ग्लव्स तथा सचेतना सम्बन्धी पम्पलेट वितरण गरेको छ । विहवार कृषि उपज केन्द्रमा एक कार्यक्रमको आयोजना गरी उक्त सचेतना सम्बन्धी कार्यक्रम र पूर्व सावधानी स्वरूप माक्स, ग्लोब्स र पर्चा पम्पलेट वितरण गरिएको हो । सघका अध्यक्ष बाबुराम भुषालको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा बुटवल उपमानगरपालिका वडा नम्बर ६ का अध्यक्ष जगदिश चन्द्र आचार्यको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो ।

कार्यक्रममा बोल्दै वडा अध्यक्ष आचार्यले बुटवलमा संस्थागत रुपमा पहिलो पटक संघले सचेतानमुलक कार्यक्रम र माक्स र पञ्जा वितरण गरेकोमा उच्च सह्यता गर्नुभएको

थियो । कार्यक्रममा बोल्दै वडा अध्यक्ष आचार्यले भन्नुभयो -'पुर्व सावधानी अपउयानउने कुनै पनि रोगबाट बच्नेपहिलो उपाय हो , यसको समयमा नै सबै जना सचेत हुनु आवश्यक छ ।' कार्यक्रममा बुटवल उपमानगरपालिका सहरि स्वास्थ्य केन्द्र ४ र ६ का प्रमुख हेल्थ अशिष्टेन्ट पदम अर्यालले नोभेल कोरोना भईस सरे कारण, सावधानीका उपायहरूको विषयमा प्रकाश पारेका पार्नुभएको थियो । कार्यक्रममा संघका पूर्व अध्यक्ष तथा सल्लाहकार केशव कुँवरले कृषि उपज केन्द्र भारत लगायत अन्य स्थानबाट समेत मानिसहरूको बाँढ आवात जावत हुने स्थान भएको कारण उच्चा सर्तकता

अपनाउन आवश्यक भएको बताउनुभयो । महासचिव मेघनाथ पौडेलको सञ्चालनमा भएको कार्यक्रममा बुटवल कृषि उपज केन्द्रका व्यवस्थापक बाली विकास अधिकृत राम बहादुर खत्री, उपज केन्द्र सञ्चालक समितिका अध्यक्ष तथा संघका सल्लाहकार धनश्याम भुषाल, सल्लाहकार कृष्ण प्रसाद पोखरेल, सुरेन्द्र कुमार कानु लगायतले आ आफ्नो धारणा राख्नुभएको थियो । अभियान अर्न्तगत कृषि उपज केन्द्र वरीपरि रहेका स्थानियहरूलाई बुटवल उपमानगरपालिकाबाट जारी गरिएको नोभेल कोरोना भईस सचेतना पम्पलेट वितरण समेत गरिएको महासचिव मेघनाथ पौडेलले जानकारी दिनुभयो ।

खाद्य गुणस्तर अधिकार र संप्रभुता सम्बन्धी अन्तरक्रिया

कृषि पत्र संवाददाता
बुटवल

भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय प्रदेश ५ को आयोजनामा खाद्य गुणस्तर अधिकार र संप्रभुता विषयक अन्तरक्रिया गोष्ठी बुटवलमा सम्पन्न भएको छ ।

भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका निमित्त सचिव श्रीधर ज्ञवालीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका मन्त्री आरती पौडेलको प्रमुख आतिथ्यता रहेको थियो । कार्यक्रममा बोल्दै मन्त्री पौडेलले खाद्य अधिकार सुनिश्चिताका लागि प्रदेश सरकार सदैभ तयार रहेको बताउनुभयो । कार्यक्रममा कृषि विकास निर्देशनालयका प्रमुख याम नारायण देवकोटा, पशुपिक्ष विकास महाशाखा प्रमुख डा. प्रदिप शर्मा पौड्याल, कृषि विकास रणनीतिक

विज्ञ डिलाराम भण्डारी, कृषि ज्ञान केन्द्र प्रमुख राम मिलान विश्वकर्मा लगायतको आतिथ्यता रहेको थियो । कार्यक्रममा प्रदेश स्तरमा खाद्य गुणस्तरको अवस्था यसको नियमन सम्बन्धी विषयमा खाद्य प्रविधि

तथा गुण नियन्त्रण कार्यलयका खाद्य अनुसन्धन अधिकृत प्रशान्त पोखरेलले, नेपाल सरकारको खद्या अधिकार तथा सम्प्रभुतामा नितीगत व्यवस्था विषयमा कृषि विकास रणनीतिक सल्लाहकार

डिलाराम भण्डारी र प्रदेश सरकारको खाद्य अधिकार, सम्प्रभुतामा नितीगत व्यवस्था विषयमा श्रीधर ज्ञवालीले कार्यपत्र प्रस्तुत गरेका गर्नुभएको थियो । कार्यक्रम को सञ्चालन नविन गैरेले गर्नुभएको हो ।

रामपुरमा...

गौमाता संरक्षण गर्न रामपुर नगरपालिकाको आयोजनामा यही फागुन १२ गते देखि २० गते सम्म हुने श्रीमदभागवत नवाह ज्ञान महायज्ञ हुँदैछ । गौशाला निर्माण कार्यलाई बढाउन र यहाँ धर्मशाला बनाउनका लागि आर्थिक संकलन गर्ने उद्देश्यले महायज्ञ आयोजना गरिएको महायज्ञ मुल आयोजक समितिका अध्यक्ष तथा नगर प्रवक्ता हुमनाथ न्यौपानेले बताउनुभयो । महायज्ञ अवधीभर रु पाँच करोड दान संकलन गर्ने लक्ष्य रहेको न्यौपानेले बताउनुभयो । महायज्ञबाट उठेको

रु पाँच करोड रकममध्ये तीन करोड रकम धर्मशाला निर्माणमा खर्च गर्ने र बाँकी दुई करोड रकम गौशालाको दीगो विकासका लागि प्रयोग गरिने उहाँले बताउनुभयो ।

एक जना अपाङ्गमैत्री र एक सय जना अन्य व्यक्ति अट्ने खालको सुविधा सम्पन्न धर्मशाला बनाउने योजना छ । तातोपानीधाममा निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको गौशाला परिषरमा हुने भएको महायज्ञमा पाण्डे नारायणप्रसाद न्यौपानेले सँगतमय शैलीमा कथावाचन गर्नुहुनेछ । महायज्ञको प्रचार प्रसारको कामलाई तीव्र रुपमा अगाडी बढाइएको प्रचार प्रसार उपसमितिका संयोजक दुर्गेश मल्लले बताउनुभयो ।

प्रदेश...

मन्त्रालय प्रदेश ५ का प्रवक्ता विनोद घिमिरेले जानकारी दिनुभयो । उनका अनुसार यस्तै रु १० लाखदेखि रु ३० लाखसम्मका क्रमशः एक वर्ष अवधिका लागि ८, २ वर्षको ६ प्रतिशत र ३ वर्षभन्दा बढी अवधिका ५ प्रतिशत ब्याज अनुदान दिइनेछ । यस्तै १ करोडसम्मका लागि छ देखि पाँच

प्रतिशत ब्याज अनुदान व्यवस्था गरिएको छ ।

स्वीकृत कार्यविधिमा तोकिएको ब्याज अनुदान बैंक तथा वित्तीय संस्थाको अधिकतम ब्याजदरभन्दा बढी नहुने र नेपाल सरकारको ब्याज अनुदान कार्यक्रमअन्तर्गत नेपाल राष्ट्र बैंकबाट अनुदान पाउने किसानका हकमा फरक रकम मात्र भुक्तानी हुने व्यवस्था गरिएको छ ।

गाउँको कोसेली: प्यूठानी अदुवा, मह र सिमी

सल्लिम अन्सारी
प्यूठान

प्यूठान प्रवेशको पहिलो बजारका रुपमा चिनिन्छ बडाँडा । यहाँ बस रोकिने बित्तिकै व्यापारीहरू दौडेर आउँछन् । 'अदुवा अदुवा लैजानु, सस्तो सस्तो अदुवा आयो।' त्यसपछि सुरु हुन्छ अदुवाको मोलमोलाइ । यहाँको अदुवा पूर्व मेचीदेखि महाकालीसम्म पुग्छ र भारतीय बजारहरूमा पनि । सडक छेउ मै थापिएका स्थानीय उत्पादन र कृषिजन्य वस्तुको लोभलाग्दो पसलले यहाँ पुग्ने जोकोहीको पनि मन तान्छ ।

विभिन्न साइजका बड्डामा राखिएका मह, दाल र प्लाष्टिकमा तयार पारिएका अदुवाले प्राय सबैलाई लोभ्याउँछन् । कृषकले गाउँमा उत्पादन गरेका मौरीको मह, दाल, वारिमा फलाइएका पिँडालु यो बजारमा पाइन्छ । यी कृषिजन्य वस्तु शहरमा कोसेलीका रुपमा पुग्छन् । यहाँ आयातित वस्तुभन्दा जिल्लाकै उत्पादनलाई प्राथमिकता दिइन्छ । यहाँ यतिमात्रै हैन, जिल्लामा उब्जने धेरैजसो उत्पादन देख्न र किनमेल गर्न पाइन्छ । स्वर्गद्वारी घुम्न आएका भक्तजनहरूले पनि बडाँडामा राम्रो किनमेल गर्न गर्छन् । स्थानीय व्यापारी ओमनसिंह रेश्मीले भने,

'जिल्लाको उत्पादन हेर्न यहाँ आए हुन्छ ।' अदुवा, गहतको दाल, मसुरो, महुँ, पिडालु बेसार लगायत थुप्रै सामान यहाँ पाइन्छन् । 'प्यूठान जिल्ला भित्रने र बाहिरने यात्रुहरूले बडाँडामा किनमेल गर्छन् । जिल्लामा भित्रने यात्रु र स्वर्गद्वारी आउने भक्तजनको स-यामा वृद्धि भएसँगै व्यापारमा पनि वृद्धि भएको उनले जनाए । त्यसैबाट कतिपयले जिबिका समेत धानेका छन । जिल्ला भित्रने सवारी साधनहरूले पनि बडाँडामा सवारी

रोक्ने कारणले पनि व्यापारमा टेवा पुगेको छ । यात्रुहरूले किनमेल गर्न सजिलो होस भनेर १० मिनेट देखि आधा घण्टासम्म वस रोकिन्छन् । यस्तै यात्रुहरूको खाना र नास्ता गर्ने थलो हो यो । बजारको घुमाफिर गर्ने धेरै छन् । सरुमारानी गाउँपालिकामा प्रसस्त मात्रामा मौरी पालन व्यवसाय फटाएको कारण त्यहाँ त्यहीकै उत्पादित मह बिक्रि गर्ने गरिन्छ । पिँडालु, गहत लगायतको दाल सरुमारानीकै गाउँहरूमा उत्पादन हुने गर्छ

। गाउँमा उत्पादित वस्तुले बजार पाउँदा त्यहाँका स्थानीय दङ्ग छन् । 'बजारको कुनै समस्या छैन । स्थानीय ओमन रेश्मी भन्छन् 'वजारमा जति आएपनि पुग्दैन ।' पवित्र तपोभूमि स्वर्गद्वारी दर्शन गर्न आउने दर्शनार्थीले समेत कोसेलीका रुपमा यी कृषिजन्य वस्तु किनेर लैजाने हुँदा यहाँको कारोबार अझ फस्टाएको छ । मह र अदुवा उत्पादनका लागि सरुमारानी गाउँपालिकाको वडा नम्बर ४, ५ र ६ जिल्लाकै पकेट

क्षेत्र हुन् । पकेट क्षेत्रका कृषकहरूका लागि स्थानीय ऐरावती बहुउद्देश्यीय साना किसान सहकारी संस्थाले सघाउँदै आएको छ । यहाँ उत्पादित कृषिजन्य वस्तु कपिलवस्तुको कृष्णनगर नाका, बाँकेको रुपैडिहा नाका हुँदै भारतीय बजारसम्म पुग्ने गरेको छ भने राजधानी काठमाडौंसम्म पनि निर्यात हुने गरेको छ । यहाँको स्थानीय उत्पादनको माग बढेसँगै कृषकहरू उत्साहित भएका छन् । दिउसोको समयमा बजारमा किनमेल गर्ने र हेर्नेको भिड लाग्ने गर्दछ । स्थानीय उत्पादनलाई प्राथमिकता दिने भएकाले यहाँको व्यापार फस्टाउँदैछ । गाउँपालिकाले पनि बडाँडालाई पुरानो अस्तित्व जोगाउन पहल गर्नुपर्ने स्थानीयको माग छ । ५ करोडको कृषि उपज निर्यात वर्षेनी यहाँबाट करोडौं रकम बराबरको कृषिजन्य उत्पादन जिल्लाबाहिर निर्यात हुने गरेको छ । सरुमारानी गाउँपालिकाको कृषि शाखाले बताए अनुसार यहा मात्रै गत आर्थिक वर्षमा ५ करोड रुपैयाँ बराबरको कृषि उपज बाहिरिएको हो । यह उत्पादित कृषि उपज भारत सम्म पुग्छ । सरुमारानी गाउँपालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने अदुवा, मह, बेसार र दलहन बाली लगायतका विभिन्न कृषि उपजहरू निर्यात भएको शाखाले बताएको

छ । अदुवा, मह तथा दलहन बालीका लागि उक्त गाउँपालिका पकेट क्षेत्रका रुपमा चिनिन्छ । पछिल्लो समय सरुमारानी क्षेत्रको मह तथा अदुवाले बजार पाउन थालेपछि यहाँका किसानहरू व्यावसायिक रुपमा मौरीपालन तथा अदुवा खेतीमा लागेको गाउँपालिकामा रहेको ऐरावती बहुउद्देश्यीय कृषि सहकारी संस्थाका व्यवस्थापक रेवती खनालले जानकारी दिए । उनका अनुसार सरुमारानी क्षेत्रको कुल भूभागको २० प्रतिशत जमिनमा अदुवा तथा बेसार खेती हुने गरेको छ । गत वर्ष गाउँपालिकाबाट ८५ टन अदुवा निर्यात भएको थियो । यस्तै बेसार ७० टन, गहतको दाल ५ टन र ८ टन सुठो निर्यात भएको थियो । यो वर्ष यस्ता कृषि उपजको निकासी भन्ने बढ्ने कृषि शाखाले अपेक्षा गरेको छ । उक्त क्षेत्रका स्थानीयहरूले उत्पादित वस्तु सहकारी मार्फत बजारसम्म पुर्‍याउने गरेका छन् । यद्यपि, प्यूठान समेत हेर्ने जिम्मा पाएको कृषि ज्ञान केन्द्र दाङले प्यूठानको कृषि उपज सम्बन्धी तथ्याङ्क नभएको जानकारी दिएको छ । प्यूठानमा केन्द्रको सम्पर्क कार्यालय नहुँदा जिल्लामा उत्पादन र निकासी पैठारीको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न समस्या भएको केन्द्रका प्रमुख कृष्णबहादुर बस्नेतले बताए ।

माघ महिनाको १५ गते देखि फागुन १ गते सम्मको विवरण

जिल्ला : रुपन्देही

थोक बजार मूल्य रूपैया/ प्रति किलोग्राम

स्रोत: कृषि उपज थोक बजार केन्द्र बुटवल

संकलक: जीवराज घालिसे

Table with 33 columns (K.S., Item Name, and 30 price columns) and 33 rows of market data for Rupandehi district.

माघ महिनाको १५ गते देखि फागुन १ गते सम्मको विवरण

जिल्ला : बाँके

थोक बजार मूल्य रूपैया/ प्रति किलोग्राम

स्रोत: कृषि उपज थोक बजार केन्द्र, कोहलपुर, बाँके

संकलक: अनिता विरसकमा

Table with 33 columns (K.S., Item Name, and 30 price columns) and 33 rows of market data for Banke district.

माघ महिनाको १५ गते देखि फागुन १ गते सम्मको विवरण

जिल्ला : दाङ

थोक बजार मूल्य रूपैया/ प्रति किलोग्राम

स्रोत: फलफूल व्यवसायी समिती तुलसीपुर र तरकारी व्यवसायी समिती तुलसीपुर दाङ

संकलक: बरसम पौडेल

Table with 33 columns (K.S., Item Name, and 30 price columns) and 33 rows of market data for Daang district.

